

ВПЛИВ ПІДГОТОВКИ НАСІННЄВИХ БУЛЬБ І ГУСТОТИ САДІННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ, СТРУКТУРИ І ТОВАРНІСТЬ РАННЬОЇ КАРТОПЛІ СОРТУ ДНІПРЯНКА

Білик В.В. студент 2-го СТН курсу спеціальності 6.090101 «Агрономія» навчально-наукового інституту агротехнологій і природокористування ПДАТУ
Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Мельник В.О.
Кафедра рослинництва і кормовиробництва

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Експериментальна робота проводилась в 2011 році на колекційній ділянці кафедри рослинництва і кормо виробництва навчально-науковому інституту агротехнологій і природокористування ПДАТУ. Досліди закладали згідно багатofакторної системи методом розщеплених ділянок. Загальна площа – 84 м², облікова однієї ділянки – 8 м². Попередниками в дослідженнях були зернові культури. Схема дослідю.

Пророщування насінневих бульб: Садіння не пророщеними бульбами (контроль); Садіння пророщеними насінневими бульбами.

Густота садіння (площі живлення) – 47,6 тис. бульб на гектар (70×30 см.); 71,4 тис. бульб на гектар (70×20 см.).

Характеристика сорту Дніпрянка. Виведений в інституті картоплярства УААН (Сантех 85.314 с.27). Ранній. Бульби коротко – овальні, жовті, чорної форми з привабливою гарною шкіркою; вічка поверхневі, м'якуш світло-жовтуватий, після кулінарної обробки колір не змінюється, смакові якості добрі, нерозсіпчастий. Вміст крохмалю – 14,8%.

Стійкий до раку, картопляної нематоди , відносно стійкий до фітофторозу і кільцевої гнилі.

Куш середньооблиственний, віночок квітки червоно-фіолетовий.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЧАСТИНА

Вплив насінневих бульб і густоти садіння на проходження фаз вегетації ранньої картоплі сорту Дніпрянка.

Картопля чутливо реагує на температуру ґрунту і повітря. Нормальне проростання бульб з утворенням паростків та коренів у польових умовах відбувається при температурі не нижчій 7С. Тому рекомендується садити картоплю тоді коли ґрунт на глибині 10 см прогріється до 7-8С. Пророщені протягом 30 днів бульби можна висаджувати при температурі 3-5С, де бульби здатні проростати, на них розвиваються бруньки, утворюється коренева система, але на поверхню ґрунту ростки не появляються. Тільки з наростанням температури з'являються дружні сходи. Перебування бульб ,

що вийшли зі стану спокою , протягом тривалого періоду при більш низьких температурах призводить до пошкоджень бульб і втрати схожості.

У холодному перезволоженому ґрунті замість паростків можуть утворюватися дочірні бульби без появи сходів. Таке саме явище спостерігається і при садінні в занадто сухий ґрунт при температурі, вище 25С. Найкращі температурні умови для проростання картоплі створюються при 18-20С.

Наші фенологічні спостереження показали, що середня тривалість періоду від садіння до появи сходів для не пророщених бульб становила 18-21 днів. Пророщування бульб прискорює появу сходів на 6-8 днів.

Ріст і розвиток ранньої картоплі сорту Дніпрянка.

В нагромадженні раннього врожаю картоплі суттєву роль відіграє інтенсивність росту надземної маси рослин з достатньо розвинутим асиміляційним апаратом. Вивчаючи взаємозв'язок густоти садіння і передсадибного пророщування насінневих бульб на врожай і їх якість, ми вважаємо необхідним виявити особливості впливу вище названих заходів, в першу чергу на ріст і розвиток рослин, а в кінцевому результаті і на формуванні врожаю.

З даних передсадибне пророщування насінневих бульб дещо посилює ріст надземної частини рослин. У варіантах, де висаджувались пророщені бульби, рослини були міцнішими, вищим на ріст, добре об листяними. В ранні фази вегетації (через 15 днів після сходів) висота бадилля, наприклад, у варіантах з пророщеними бульбами становила 14,3-14,8 см, а середньодобовий приріст – 1,0-1,1 см. Без пророщування висота рослин не перевищувала 12,4-12,9 см.

Результати проведених вимірювань висоти рослин дозволяють зробити висновок , що інтенсивний ріст бадилля проходить на початку вегетаційного періоду, а починаючи з фази бутонізації ріст припиняється, бадилля поступово починає підсихати і відмирати.

Динаміка наростання надземної зеленої маси і врожаю бульб залежно від підготовки насінневих бульб і густоти садіння.

Ріст нової рослини картоплі починається з появи паростка, потім утворюються коренева система. На момент появи сходів коренева система уже достатньо розвинута, що дозволяє перейти на ґрунтове живлення і за рахунок фотосинтезу біомаса на початку вегетації формується досить повільно (20-25 днів після появи сходів). З фази утворення бутонів починається інтенсивний приріст біомаси, який триває до кінця цвітіння і у сорту Дніпрянка відбувається між 24і 46 днями після появи сходів. Всі три елементи (тепло, світло, і волога) мають вирішальне значення в нагромадженні великої кількості органічної речовини. Важливе значення для підвищення продуктивності картоплі має наростання вегетативної маси, розміри якої забезпечують найбільш добові прирости врожаю. Встановлена пряма залежність нагромадженням зеленої маси. В наших

дослідах добрий ефект в отриманні високого врожаю дає передсадибне вирощування бульб. При вирощуванні під впливом тепла і світла в них починається діяльність ферментів, створюється підвищена концентрація розчинних поживних речовин в зоні розміщення вічок, що значною мірою стимулює проростання бруньок і подальший розвиток ростків.

Максимальний приріст бадилля з 25 травня по 5 липня в роки досліджень при густоті 47,6 тис. шт/га бульб не пророщеними бульбами становив 229,5г. а при густоті 71,4 тис. -272 і 295,5г. Інтенсивне нагромадження врожаю ранньої картоплі при садінні пророщеними насіннєвими бульбами сорту Дніпрянка відмічено з 25 червня по 5 липня і 10 днів він становив 201 і 214 ц/га або на 15-21 ц/га більше .

Урожайність структура і товарність ранньої картоплі сорту Дніпрянка.

Підсумковим показником росту і розвитку картоплі є урожайність. Як показали наші дослідження, кількість стебел і бульб в розрахунку на одне стебло значною мірою зумовлені біологією сорту. Тому по сорту Дніпрянка збільшення густоти садіння до 71,4 тис. бульб на гектар привело до зменшення кількості стебел бульб на один куш.

Структура урожаю ранньої картоплі сорту Дніпрянка залежно від підготовки насіннєвих бульб і густоти садіння, 2011р.

Варіанти	Урожайність, ц/га	На 1 куш			
		Кількість стебел,шт.	Кількість бульб, шт.	Маса бульб, г	Середня маса бульб, г
Густота садіння 47,6. Бульб\га (70×30см)					
1.Без пророщування наснєвих бульб (контроль)	197	6,8	9,1	416,8	45,8
2.З пророщуванням насіннєвих бульб	218	6,9	10,7	574,5	53,7
Густота садіння 71,4 тис. бульб\га(70×20см)					
1.Без пророщування наснєвих бульб	226	6,2	8,8	388	44,1
2.З пророщуванням насіннєвих бульб	243	6,7	10,2	524,3	51,4

Якість урожаю ранньої картоплі сорту Дніпрянка.

В наших дослідах нагромадження найбільшої кількості крохмалю в бульбах спостерігається. Коли рослини мали змогу повністю закінчити вегетацію і відмирання бадилля відбулось природнім шляхом.

Пророщування насінневих бульб в середньому за два роки підвищувало крохмальність до 14,9-15,8%. Аналогічна залежність спостерігається в нагромадження сухих речовин. Кількість їх підвищується з 20,9 до 21,% від пророщування бульб. Столові ранні сорти картоплі характеризуються такими показниками якості бульб: смак, стійкість проти потемніння м'якуша. В наших дослідах встановлено, що смакові якості бульб бувають вищими при садінні пророщеними насінневими бульбами і складають 4,2 – 4,3 бали за п'ятибальною оцінкою. Добрі смакові якості мають також бульби із загущених посівів – 3,6 бали.

ВПЛИВ ТРИВАЛОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСУШЕННЯ БУРУВАТО-ПІДЗОЛИСТОГО ОГЛЕЄНОГО ҐРУНТУ НА АГРОХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ

*Брензан Л.М., студентка 4 курсу заочної форми навчання
спеціальності 6.090101 «Агрономія» навчально-наукового інституту
агротехнологій і природокористування ПДАТУ
Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Вахняк В.С.
Кафедра землеробства і агрохімії*

Ґрунт являється результатом взаємодії чинників ґрунтоутворення, одним з яких є рослинність. Відомий вплив дерев'янистої і трав'янистої рослинності на формування властивостей ґрунтів. Бурувато-підзолисті ґрунти є фоновими для Передкарпаття і мають складний генезис. При сільськогосподарському використанні, особливо після осушення, у них змінюється водно-повітряний режим і властивості. В сучасних умовах чинники ґрунтоутворення змінюються досить інтенсивно, що викликає еволюційні зміни у ґрунтах. Тому цікавими є дослідження змін властивостей ґрунтів за тривалий період.

Нами проводились дослідження зміни властивостей бурувато-підзолистих оглеєних ґрунтів південного Передкарпаття (с. Іспас, Вижницький район Чернівецької області) за 20-ти річний період – 1990-2010 рр., які використовуються під лісовими і сінокісно-пасовищними угіддями (переліг та осушений сінокіс). Зразки ґрунту відбирались по генетичних горизонтах у лісі, на перелозі (не осушений) та на осушеному сінокоші (безпосередньо над дреною, на відстані 3 та 6 м від дрени). Лабораторні аналізи властивостей ґрунтів проводили за стандартними загальноприйнятими методиками.

Профіль досліджуваних ґрунтів диференційований на генетичні горизонти за елювіально-ілювіальним типом, але через дуже інтенсивне оглеєння діагностувати їх за морфологією важко. Досліджувані ґрунти мають дуже високу кислотність (рН складає 3,5-3,9 одиниць, гідролітична